

PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANAS KĀRTĪBA

1. Ja cietušais smok, stipri asiņo, ir laužti kauli, sūdzas par stiprām sāpēm, ir bezsamaņā, guvis elektrotraumu vai plašus apdegumus vai kā citādi ir aizdomas par nopietnām veselības problēmām, izglītojamais veic šādas darbības:
 - 1.1. nekavējoties paziņo par faktu pedagogam, skolas medmāsai vai jebkuram citam pieaugušajam;
 - 1.2. pārtrauc dzīvībai bīstamu faktoru iedarbību;
 - 1.3. darbinieks, kas apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā, iznes cietušo no bīstamās zonas (ja iespējams), norobežo negadījuma vietu;
 - 1.4. izsauc glābšanas dienestu, zvanot 112 vai neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu - 113.
2. Pēc katras personas zināšanu līmeņa un citām iespējām negadījuma vietā, veicama „ABC shēma”, kas ir neatliekamās rīcības plāns cietušā stāvokļa novērtēšanai, dzīvības glābšanai un uzturēšanai, pārbaudot un veicot šādas darbības:
 - 2.1. samānā esošam cilvēkam, kurš spēj orientēties laikā, telpā, atbild uz jautājumiem, reaģē uz kairinājumu, atbrīvo elpošanas ceļus - degunu, mutes dobumu, rīkli, balseni un elpvadu no svešķermeņiem;
 - 2.2. bezsamaņā esošu cilvēku novieto uz muguras, nepieciešamības gadījumā iztīra mutes dobumu, lai novērstu elpceļu nosprostošanos ar mēli, pielieto dzīvību glābjošu satvērienu (vienas rokas plaukstu novieto uz pieres, otras rokas plaukstu novieto uz apakšžokļa, vienlaicīgi atgāž galvu un izceļ apakšžokli);
 - 2.3. bezsamaņā esošam cilvēkam pārbauda, vai viņš elpo (noliecoties pie cietušā, konstatē, vai jūt gaisa plūsmu no elpceļiem uz sava vaiga);
 - 2.4. ja cietušais ir bezsamaņā, bet elpo, tad, lai novērstu mēles aizkrišanu, viņu nogulda uz sāna;
 - 2.5. ja cietušais ir bezsamaņā, bet neelpo arī pēc elpceļu atbrīvošanas, tad nekavējoties veic mākslīgo elpināšanu. Pēc divām savām izelpām jāpārbauda pulss uz miega artērijas, ja tas ir sataustāms, tad elpināšanu turpina 10 - 12 reizes minūtē, pēc katras minūtes pārbaudot pulsu;
 - 2.6. ja pēc divām mākslīgām ieelpām uz miega artērijas nav pulsa, tiek veikta sirds masāža (ar vienas rokas rādītājpirkstu sameklē vietu, kur savienojas ribu loki, uz krūšu kaula virzienā uz ķermeņa augšdaļu novieto pirmās plaukostas pamatni, tai virsū novieto otru plaukstu, lai pirksti neskartos pie krūšu kurvja);
 - 2.7. veicot sirds masāžu, tiek veikts ass plaukostas pamatnes spiediens, spēcīgs, īslaicīgs, lai krūšu kurvis tiktu saspiests 4 - 5 centimetrus ar frekvenci 80 reizes minūtē;
 - 2.8. Veicot sirds - plaušu atdzīvināšanu, ievēro šādu procedūru:
 - 2.8.1. pēc sirds masāžas 15 reizēm veic 2 mākslīgās elpināšanas;
 - 2.8.2. pēc katriem 4 elpināšanas un sirds masāžas cikliem kontrolē pulsu uz miega artērijas;
 - 2.8.3. ja pulsa nav, turpina sirds - plaušu atdzīvināšanu;
 - 2.8.4. ja pulss ir, kontrolē elpošanu, ja nepieciešams turpina tikai elpināšanu 10 - 12 reizes minūtē;
 - 2.8.5. ja atjaunojas elpošana, cietušo novieto stabilā sānu gulā.
 - 2.9. Dzīvībai bīstamas asiņošanas gadījumā palīdzība cietušajam tiek sniegta gulus stāvoklī;
 - 2.10. Asiņošanu aptur, pietiekoši stipri uzspiežot asiņojošajai vietai, lai ap asinsvadu esošie audi nospiež asinsvadu, jāuzliek spiedošs pārsējs, jāizvairās no žņauga lietošanas.
3. Lietošanas pamācība pirmās palīdzības sniegšanas aptiecināi:
 - 3.1. vienreizējas lietošanas cimdus lieto, lai pasargātu sevi no inficēšanās ar infekcijām;

- 3.2. saspraužamās adatas lieto liela izmēra pārsēja nostiprināšanai;
- 3.3. šķēres izmanto cietušā apgērba pārgriešanai, lai piekļūtu traumētai ķermeņa apdeguma vai asiņojošai brūcei, un pārsienamā materiāla griešanai;
- 3.4. mākslīgās elpināšanas maskas vārstulim jābūt novietotam pret savu muti un laiž cauri savas izelpas gaisu;
- 3.5. trīsstūrveida lakatiņu lieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
- 3.6. leikoplastu lieto pārsēja nostiprināšanai;
- 3.7. brūču plāksteri lieto nelielu brūču pārsiešanai;
- 3.8. tīklveida pārsēju lieto pārsiešanas kompreses nostiprināšanai uz brūces;
- 3.9. spiedošo pārsiešanas paketi lieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
- 3.10. marles saites lieto brūču pārsiešanai. Pārsienot lielāku brūci, iepriekš to pārsedz ar pārsiešanas kompresi.

Direktors

Viktors Litaunieks